

[C. J. F. Sven.]

Partigængerer udenfor Døren; i hvert Fald synes jeg forskellige Steder at have sporet, at de udenfor Døren værende Dele af den højtærede Socialminister, muligvis ad oversanselig Vej, har forstaaet at gøre en vis Indflydelse gældende. Med andre Ord: den højtærede Socialminister har befitet sig paa at give en fuldt neutral Lov, og hans Ord herom maa selvfølgelig staa til Troende, men om det satte Maal ogsaa i alle Enkeltheder er naaet, maa vi andre have Lov til at tale noget med om.

Da det imidlertid er en neutral Opgave, en dyb neutral Opgave, der foreligger til Behandling, og den højtærede Socialminister har givet Udtryk for, at han ønsker en rent saglig Behandling, vil vi for vort Vedkommende ogsaa tilsige ham en saadan, idet jeg i denne Forbindelse stærkt maa understrege, hvad den højtærede Socialminister for saa vidt selv har sagt i sin Fremsettelsestale — Sp. 873 —, at Opgaven ogsaa bestaar deri at skabe en Reform af den sociale Lovgivning *indenfor økonomisk overkommelige Rammer*. Det glæder mig, at den højtærede Socialminister ikke, som saa mange sociale Ætervadere, underkender denne Grænse. Mit Parti maa mene, at det økonomisk overkommelige er naaet med de Beløb, der i Øjeblikket af det offentlige ydes til sociale Formaal. Vi er i en for store Erhverv vanskelig Tid, og Tiderne maa befrygtes at blive endnu daarligere. Vi mener derfor ikke, man har Lov til hasarderet at kaste sig ud i yderligere kolossale, til Dels uberegnelige Byrder for Stat og Kommune. Vi gaar altsaa ind til den ønskede rent saglige Forhandling, og idet vi erkender den store Betydning, det vilde have, om der kunde opnaas en fra alle Sider tiltraadt samlet Sociallov, skal jeg udtrykke det Haab, at dette ogsaa maa naas.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Det er jo aldrig et Maal for en god Samfundsordning at have en stor social Forsorg. En god Samfundsordning skulde jo være saadan, at den enkelte Anlæg og Evner kunde komme til Udfoldelse i nyttigt, praktisk Arbejde, saaledes at der for en social Lovgivning kun blev at sørge for, at de syge og gamle ikke led Nød, og at støtte de Folk, der gennem Forsikring søgte at sikre sig imod i en Krisetid at komme ud for vanskelige Forhold, som de ikke selv kunde klare, netop de Bestræbelser, som støttes i den Lovgivning, vi har nu. Til at støtte disse Bestræbelser: Hjælpen til Selvhjælp, tjener i høj Grad, at denne Hjælp ydes ud fra et Retsprincip.

Intet er mere skadeligt for Selvhjælpstrængen hos et Menneske end dette, at han, hvis han kommer ud for vanskelige Forhold, han ikke selv kan klare, da skal være afhængig af sine Medborgeres mere eller mindre humane Sindelag for at faa Hjælp til at klare disse Vanskeligheder. Det har altid været Tegn paa høj Kultur i et Folk, at man værnede om Børnene og var god mod sine syge og gamle. Det er min Tro, at der i det danske Folk er en voksende social Forstaaelse, og derfor tror jeg ogsaa paa Muligheden af, at de foreliggende Lovforslag kan vinde Sangbund og blive gennemført i denne Rigsdag.

Den Gang der i Grundloven af 1849 blev indsat en Bestemmelse om, at enhver var berettiget til at faa Hjælp af det offentlige, naar han ikke var i Stand til at klare sig og klare sine Forsorgspligter overfor andre, var det for første Gang, det i dansk Lovgivning blev fastsat, at i et ordnet Samfund kan den enkelte ikke være uden Interesse for, hvordan det gaar de Mennesker, han lever imellem; i et ordnet Samfund maa der herske en vis Samfølelse, en vis Solidaritetsfølelse, der giver sig Udslag i, at naar vi lever Side om Side, er det os ikke ligegyldigt, hvordan det gaar vore Medborgere. Indtil Grundloven af 1849 havde jo den offentlige Forsorg i alt væsentligt hvilet paa privat Velgørenhed, oprindeligt organiseret af Kirken og ved frivillige Gaver, siden organiseret ogsaa af det offentlige, Administrationen samlet dels under Kirken, dels under det offentlige, indtil den ved Landkommunalloven af 1867 overgik til Sogneraadenes Forvaltning. Bestemmelsen i Grundloven blev af alle betragtet som en Løfteparagraf, men der gik dog lang Tid, inden den blev udformet i en særlig Lovgivning. Der var nedsat Kommissioner til at udarbejde Forslag derom, men hele Tiden arbejdede de ud fra det Grundsynspunkt, at de Bidrag, der skulde arbejdes med i det offentlige Forsorg, skulde indkomme ved frivillige Gaver, og det turde Regeringen ikke bygge det offentlige Forsorg paa. Da derfor Regeringen i Slutningen af 80'erne mødte op med sit Forslag, var det bygget paa, at det offentlige helt og fuldt overtog de økonomiske Forpligtelser.

I 1891 blev den Fattiglov gennemført, som er gældende den Dag i Dag. Den betød paa mange Maader et betydeligt Fremskridt fra de tidligere Forhold. For det første derved, at der blev samlet og lovordnet paa dette Felt, men ogsaa fordi man paa det Tidspunkt var kommet ind paa, at de Virkninger af Fattighjælp, som indtil da havde været gældende, at man mistede sine borgerlige Rettigheder, naar man modtog den